

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Noul guvern

— Primul său manifest către țară —

Implinindu-se, aproape cuvânt de cuvânt, tot ce s'a scris în numărul ultim despre demiterea guvernului Averescu, țara are în fruntea sa un guvern provizor, prezidat de d. BARBU ȘTIRBEY, menit a pregăti, prin alegeri civilizate și absolut libere, guvernul constituțional și parlamentar, căruia îi va trece frânele guvernării îndată după efectuarea alegerilor. Partidul național-țărănist a înțeles să dea — exclusiv în scopul acesta — ajutor partidului liberal, care reușind a trage în raza acestui gând și pe reprezentanții celor mai multe fracțiuni politice mai mărunte, ne place să credem, că viața politică a țării va ajunge prin alegerile parlamentare proxime în alvia sa normală. Cei 4 reprezentanți, pe cari d. Iuliu Maniu, i-a trimis în noul guvern sunt pentru noi o garanță, că — atâta timp cât vor putea să rămână acolo — nu ne putem aștepta la nici o surpriză.

Ne îndreptățește la această credință tot ce a făcut până acum noul guvern și în deosebi următorul manifest, pe care l-a adresat țării în primele zile ale existenței sale și care — dacă va fi respectat — poate însemna un hotărît început de refacere a vieții normale:

Dorind ca împrejurările de față, să asigure Țării un guvern care să poată aduce între deosebitele partide raporturi mai apropiate, M. S. Regele a făcut apel la noi, socotind, că sub președinția unei persoane în afară de partide și prin silințele colaboratorilor săi alesi din diferite partide politice, cu consimțământul și ca reprezentanți ai acestor partide, se va putea ajunge la îndeplinirea dorinței sale.

Am primit această misiune, hotărîți să o ducem fără șovăire la bun sfârșit, adică la exprimarea voinței Țării prin alegeri libere.

Totodată, vom veghea ca ordinea și legalitatea să fie respectate și ca toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate și confesiune, să se bucure de ocrotirea legiuită.

Consecvenți cu fireștile îndatoriri constituționale, suntem decizi a asigura temeiurile Dinastiei naționale, urmând în totul hotărârile M. S. Regelui relative la succesiunea la tron și la desemnarea regentei, hotărîri consfințite, potrivit cerinței Constituțiunii, prin voturile Adunării Naționale din 4 Ianuarie 1926.

Credincioși tratatelor, în relațiunile noastre externe vom continua politica de pace dictată de interesele superioare ale statului român.

Cerem, deci, tuturor cetățenilor conștiinți, cu dragoste și devotament către Țară și Rege, să ajute guvernul în sarcina, pe care iubitul nostru Suveran i-a încredințat-o. Nu ne îndoim, că înțelegând greutatea vremurilor de astăzi, Țara în patriotismul său luminat va răspunde așa cum se cuvine la înalta dorință regală de liniște și concordie.

Un caz de conștiință

— Invățăminte dintr'o broșură a părintelui Ciril Korolewskij —

de prof. AUGUSTIN POPA

În „Cuvântul“ din 10 Nov. 1926 cineva spunea, între altele, că preferă înfinit biserica apusună „în forma ei precisă și hotărîită, formulei hibride a uniatismului“. I-am răspuns, în numărul nostru din 20 Nov., că vorba este greșită, fiindcă aceeaș credință creștină-catolică poate fi îmbrăcată în haina tuturor riturilor. *Aceeaș evanghelie trebuie predicată în toate limbile.* În consecință catolicismul oriental este tot așa de genuin și îndreptățit ca și cel latin.

În „Duminica“ aceluiaș ziar din 6 Iunie c. d. Nae Ionescu ridică din nou problema. Nu fiindcă s'ar fi supărat pentru răspunsul nostru, care „semăna mai mult o insultă personală“, comentariile noastre, de hulă ori de laudă, fiind „inoperante“ asupra Dsale. Motivul revenirii este o broșură apărută de curând în Belgia: „L'Uniatisme“. E scrisă de P. Ciril Korolewskij, preot catolic de rit bizantin, care a trăit multă vreme în sud-estul european. „Este un om de observație sigură și de o largă știință. Are obicinuința judecării personale și marele dar de-a nu se lăsa intimidat de prejudecăți“.

Părintele K. exprimă, cu o „impresionantă libertate de spirit și sprijinit spre o „bogată informație“, „exact acelaș punct de vedere“ pe care l-a spus d. N. I. folosind chiar aceeaș vorbă: hibrid. Părerea lui categorică ar fi: „Inspirația care a condus la „uniatism“ a fost nefericită, formula aceasta nefiind decât o apariție hibridă...“ Este deci datoria Blăjenilor ca, dacă nu se declară înfrânți în fața acestui argument, cel puțin să facă o „revizuire de conștiință curajoasă și sinceră“, să recunoască în sfârșit că „uniatismul este decadență spirituală“ și încă „nu numai în fapt, ci *principlial!*“

Ei bine, suntem gata să facem această revizuire de conștiință, cum dorim din tot sufletul să înțelegem pe frații *de dincolo*, cari vreau sincer înfăptuirea marelui gând al Mântuitorului: *ca toți să fie una.* În scopul acesta suntem hotărîți nu numai să stăm de vorbă cu toți cei bine intenționați, cum dorește dl N. Ionescu, ci să facem maximul sacrificiilor și extremele concesiuni îngăduite de legea noastră.

Ca să începem chiar acum, mărturisim dela început că nu am avut de gând, cu pomenitul nostru răspuns, să insultăm pe nimeni, cu atât mai puțin pe dl N. I. despre care nici nu știam că are paternitatea vorbeii cu pricina. Am clasat pur și simplu o expresiune jignitoare și nedreaptă. Și trebuie să constatăm și acum, că broșura păr. K. nu o justifică. Numai o citire prea în fugă a acestei cărți l-a putut face pe d. N. I. să-și găsească în ea gândurile sale.

Dacă nu ne înșelăm, d. N. I. numește

uniatismul nostru formulă hibridă, fiindcă *principlial* nu se poate concepe o biserică *catolică* în credință și *orientală* în rit, catolicismul fiind inseparabil concrescut cu ritul latin, iar ortodoxia cu cel grecesc. Acest gând l-am atăcat noi. El este în contradicție cu universalitatea religiei lui Hristos. Păr. K., un apostol al unirii bisericilor de diferite rituri în aceeași credință și sub acelaș cârmuitor, la pag. 5 a broșurei, mărturisește exact aceleași gânduri privitor la unire pe cari le-am spus și noi de atâtea-ori:

„Unirea bisericilor este comuniunea frățască a tuturor creștinilor, *de orice rasă și de orice rit*, sub *acelaș păstor suprem* așezat de drept divin, succesorul fericitului Petru, Papa și Patriarhul Romei. — Această comuniune frățască se exprimă prin mărturisirea *acelorași dogme*... Este acelaș respect împrumutat pentru *diferitele rituri*, cu origine deopotrivă de legitime... Păstrate cu gelozie toate, ca o tradiție sfântă, ele sunt susceptibile de desvoltare după trebuințele pietății, păstrându-și însă fiecare spiritul, tradițiile proprii și forma sa liturgică particulară. — Este, în sfârșit, o *singură disciplină*, aceeaș, în liniile ei stăpânitoare, pentru toți... Aceasta a fost situația înainte de schismă, aceasta o mărturisim și noi de adevăratul spirit al bisericii moștenitoare a făgăduințelor lui Hristos, a bisericii *ecumenice*, pe care o numim de obicei catolică.

În principiu, deci, păr. K. este de acord cu noi. Și nu se putea altfel. În ce privește însă *starea de fapt* a bisericilor răsăritene unite cu Roma, dânsul găsește în ele o tendință greșită și păgubitoare unirii: *latinisarea*. Nu în credință, care este una și aceeaș, ci în diferitele ei forme de manifestare. Este în ele o tendință crescândă de-a imita formele de viață apusene, cu părăsirea comorilor de gândire și frumuseță orientală, atât în cultura teologică și iuridică, cât mai ales în *liturghie*, port, artă, ș. a. Această direcție greșită o poate numi d. N. I. cum o numește și păr. K. și cum îi zicem și noi: uniatism hibrid.

Să nu se uite însă, că acest rău nu este inerent însuși gândului unirei, ci este produsul unui șir întreg de cauze secundare, pentru cari nimeni nu poate fi tras la răspundere și cari pe zi ce merge se înlătură. Păr. K. le înșiră pe toate: Apusul nu ne-a cunoscut, ignoranța clerului oriental în elipa unirii, împrejurarea că unirea a fost îmbrățișată nu de neamuri întregi, ci de frânturi din neamuri oropsite și disprețuite, imposibilitatea de-a se crea o cultură teologică proprie acasă, mici patimi și scăderi omenești, ș. a. În veacurile de demult nici Roma

Însăși nu a avut totdeauna destulă grijă de ritul oriental. Totuși vina latinizării nu o poartă ea. Pe bază de cercetări lungi cari pot fi controlate de oricine, p. K. ajunge la concluzia următoare: „Incepând cu atât de mult hulita unire a Rutenilor dela 1595—1596 o presiune latină venită dela Roma este inexistentă și oficial a fost combătută la început, oprită energic mai apoi. Cei cari au creat și propagat uniatismul, mânați de cauzele de mai sus, sunt uniții înșiși. Nimeni nu i-a silit să uniatizeze” (pg. 25—26).

Tot din cartea p. K. se mai poate scoate și următoarea învățătură: *Dintre toți orientalii uniți cu Roma, noi, Românii ardelenii, am păstrat mai bine caracterul oriental. Dogmatica p. K. mitropolit Suciul tratează chestiunile orientale pe lung și larg (pg. 27) — mai bine, adaugem noi, decât înseși dogmaticile ortodoxe —; în privința dreptului „Românii s'au conservat mai bine mulțumită unor concilii bune...” (p. 29); iar în ce privește „dificultatea principală”: „uniatismul liturgic”, constatarea p. K. este următoarea: „Prima clasă (din cele cinci în cari împarte pe Orientali) abia merită să fie taxată uniatism. Ritul rămas în substanță curat. Hibridismele nu sunt nici generale, nici prea înrădăcinate și foarte puțin lipsește pentru a aduce totul la calea dreaptă. Așa sunt Românii din Ardeal, Bulgarii...”*

Iar dacă se resimte și la noi în unele forme cu totul secundare influența latină, să nu se uite, că *biserica ortodoxă însăși suferă de acest rău în aceeași măsură cași noi, având în plus influența crescândă și distrugătoare a protestantismului (pg. 61 și passim). In consecință epitetul hibrid i-se potrivește și ei în măsură îndoită.*

Concluzia se desprinde ușor. Suntem tot așa de răsăriteni și ortodocși cași frații cari nu stau sub scutul Romei. Ne vom sili să purificăm tot mai mult splendida haină orientală a credinței noastre. Roma însăși ne obligă la aceasta. Aceia dintre frații ortodocși, cari doresc sincer o unire a bisericilor în felul descris de p. K. ne vor găsi totdeauna gata la orice înțelegere și la orice jertfă.

Facă Spiritul Sfânt, marele răscolitor de suflete prăznuit astăzi, să crească mereu numărul lor!

Lista noului guvern. Pentru orientarea cititorilor noștri dăm aici întreagă lista noului guvern:

BARBU ȘTIRBEY, președintele consiliului de miniștri, titular al ministerului de interne și interimar la externe.

C. ARGETOIANU, ministru de agricultură și domenii.

ION INCULEȚ, ministru al sănătății publice și ocrotirilor sociale.

MIHAI POPOVICI, ministru de finanțe.

PAN. HALIPPA, ministru de lucrări publice

DR. N. LUPU, ministru al instrucțiunii publice.

STELIAN POPESCU, ministrul justiției.

AL. LAPEDATU, ministrul cultelor și art.

GEN. PAUL ANGELESCU, ministru de războiu.

C. DIMITRIU, ministrul comunicațiilor.

L. MRAZEC, ministru al industriei și comerțului.

GR. IUNIAN, ministrul muncii și cooperăției.

G. CIPAIANU, subsecretar de stat la domeni.

N. R. CAPITANEANU, subsecretar de stat la interne.

AL. PERIȚEANU, subsecretar de stat la comunicații.

SEVER DAN, subsecretar de stat la finanțe.

Noi bogății miniere în Ardeal. Intre posesorii mai multor bogății ardelenice și reprezentanții finanței și industriei engleze și elvețiene se urmează de câțiva timp tratative promițătoare pentru aducerea de capital străin, care să scoată în evidență valoarea acestor bogății.

Înainte de toate e vorba de *marmora albă* ce se găsește în cantități enorme în partea estică a județului Făgăraș, o marmoră de calitate cea mai bună, căutată pe toate piețele și în special pe cea americană. La întreprinderea aceasta e vorba să se investească în tim-

pul cel mai scurt la minimum 15 milioane franci elvețieni. Altă regiune plină de bogății naturale este regiunea Ocland, din județul Odorheiu, unde există *mari săcăminte de cărbuni* de calitate cea englezescă. Aici e vorba să se investească în curând un capital de vre-o 500,000 lire sterline. Tot în județul Odorheiu, în partea lui nordică, sau găsit mai nou mari *săcăminte de plumb*, despre cari nu s'a știut nimic până acum și cari sunt de o productivitate aproape unică în Europa, cu 52% la tonă. Iar în regiunea Brețcu din Treiscaune s'au găsit *urme de petrol* pe o întindere de 20 km. și încă la adâncimi foarte mici.

În toate părțile țării avem deci bogății foarte însemnate, cari e păcat strigător la ceriu să nu fie scoase la lumină.

„Infrățitorul“ dela Sibiu

Încă o dovadă a sentimentelor de frățescă „iubire“, pe cari ni-le poartă I. Preasfințitul Nicolae al Sibiului.

Până în momentul când scriem acestea șire, nu ne-a sosit „Telegraful“ sibian, care să ne povestească ultimele isprăvi dela Șoimușul Târnavelor ale Preasfințitului Nicolae, și astfel nu suntem încă în situația de-a putea întregi povestirea noastră din numărul trecut. Dar pentruca cele întâmplate la Înălțarea Domnului în Șoimuș, să nu se ia dela ordinea zilei, publicăm azi — cu titlu de document — o parte din vorbirea rostită acolo de acest sămănător de ură între frați.

... Mântuitorul nu a venit ca să-i despartă pe oameni în două tabere și mai ales nu a venit ca să ne despartă în două pe noi, fiii aceluiaș neam. Una am fost. Biserica noastră a strâns în jurul altarului său pe toți dela un capăt la celalalt. *A venit însă dușmanul, care ne-a despărțit.* Dar bun e Domnul și o să ne vedem iarăși strânși în jurul aceluiaș altar. Dau mulțumită acelor cari s'au întors pe urmele strămoșilor *) și lui Dumnezeu, care le-a luminat gândurile să se strângă la altarul strămoșesc, unde s'au închinat toți frații noștri

*) O aluzie la Șoimușenii zăpăciți un moment de tradarea nemernică a preotului lor. N. R.

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

De sfintele Rusalii

Din pastorală Preasfințitului Alexandru al Lugojului. *)

»A zis către ei: Luat-ați Duh Sfânt crezând? Iară ei au zis către el: Încă nici de este Duh sfânt am auzit.« Fapt. Apost. 19, 2.

Iubiți fiii!

... Știm cu toții, că'n Dumnezeu sunt trei fețe, trei persoane: Tatăl, Fiul și Spiritul Sfânt, și aceștia trei una sunt. Precum lungimea, lățimea și înălțimea unui corp nu alcătuiesc trei corpuri, precum rădăcina, trunchiul și ramurile nu alcătuiesc trei arbori, precum forma și figura grațioasă, culoarea și parfumul unei flori, nu alcătuiesc trei flori, precum aducerea aminte, înțelegerea și voința sufletului nu alcătuiesc trei suflete, ci sunt trei puteri, înfățișări ale unui și aceluiaș suflet, întocmai așa într'un chip tainic și *Tatăl și Fiul și Spiritul Sfânt sunt trei fețe, trei persoane, ale aceleiași firi dumnezeiești, comune la toți trei.*

Or! Tatăl și Fiul se cunosc din veci, își privesc și contemplează împrumutat firea lor veș-

*) Credincios promisiunii sale dela instalarea în scaunul de episcop, de-a da pastorală cu toate ocaziile mai însemnate, Preasfințitul Lugojului a trimis credincioșilor săi și de Rusalii o scrisoare pastorală, din care reținem aici părțile mai însemnate. N. R.

nică. Dela întâia din persoanele acestea dumnezeiești, prin sine subsistente și posesoare (stăpâne) veșnice a firii dumnezeiești, lumina cunoștinții trece de zor la celalaltă, și din această împrumutată cunoaștere din veci, porcede o nesfârșită împrumutată iubire.

Și între oameni iubirea poate să ne împingă la înfăptuirea de lucrări și opere imense. Să ne gândim la iubirea unui sf. Ioan, sf. Pavel, sf. Augustin, sf. Francisc, adevărate arătări minunate în sânul neamului omenesc, cari au făptuit lucruri atât de mărețe. Însă orice iubire creată omenească, până și iubirea și afecțiunea înflăcărată a unui cheruvim, sunt numai ca o suflare trecătoare; până și virtutea suprafirească a iubirii: efect sau rod al harului dumnezeesc, sunt numai calități sau însușiri ale sufletului, ce se pot separa și despărți de dânsul și pierde, va să zică accidentale, ca să ne folosim de o vorbă folosită în cărți.

Până când în Dumnezeu, între Tatăl și Fiul iubirea este atât de tare și efectivă, și atotputernică, atât de intim de vie, atât de mare și de esențială, atât de departe de a fi numai o suflare trecătoare ce se destramă și topește, sau numai o calitate oarecare, fie ea cât de aleasă și de mare, cât *iubirea aceasta veșnică dintre Tatăl și Fiul izvorăște din cunoașterea lor împrumutată, nedă ca rod bogat și nesfârșit o a treia persoană nesfârșită, veșnică, dumnezeiască, pe Spiritul Sfânt, care este deci, ca și suflarea, respirația, expresiunea, subiectul vieții și iubirii în Dumnezeu. Insușirea iubirii este de a se împărtași, revărsa*

și dăruia pe sine; dar Tatăl posedă totul și ca dânsul și Fiul posedă toată și întreagă viața dumnezeiască. Așa că Tatăl și Fiul împărtășesc din veci cu veșnică iubire întreagă nemărginirea și oceanul firii lor comune unei a treia persoane ce se trage sau emană și curge din nemărginirea inimii lor comune și aceasta este: Spiritul Sfânt, a treia persoană prin sine subsistentă, posesoară și ea a naturii dumnezeiești, iubire imensă, luminoasă, înflăcărată, al cărei slab reflex și slabă flăcăruieste este orice iubire suprafirească a inimilor omenești înflăcărate, atinse de roua harului cersesc. Iată ce este Spiritul Sfânt, Spiritul Tatălui și al Fiului. Iată cum ni-se înfățișează Rusaliile, adevăratele Rusalii: arătarea Spiritului Sfânt colo în ceriuri, în adâncimile firii dumnezeiești.

Dar ce mai știm despre Spiritul Sfânt, ce Vă spune despre el sfânta Scriptură?

El cunoaște totul, până și adâncurile dumnezeirii: »Iară nouă Dumnezeu ne-a descoperit prin Duhul său, că Duhul toate le cercă, și adâncurile lui Dumnezeu« (I. Cor. 2, 10). El distribuie harurile ceriului, stăpân fiind peste ele: »Și toate acestea le lucrează unul și acelaș Duh, împărțind deosebi fieștecăruia precum voește« (I. Cor. 12, 11). El descopere viitorul. De aceea spunem în simbolul credinței, că Spiritul Sfânt: »împreună cu Tatăl și Fiul este închinat și mărit, carele a grăit prin profeți«. El este carele iartă păcatele, El sfințește, El revărsa dreptatea și iubirea în inimă, tot atâtea lucrări dumnezeiești: »Și acestea unii ați fost, ci v'ați spălat, ci v'ați îndreptat întru

și din care fac parte frații de dincolo de Carpați.

Când ne-a ajutat Dumnezeu de am făcut unirea politică, nu a voit zăbanie între noi, cum fac aceștia de dincolo, *) trăgându-și clopoțelul, **) ca să tulbure sfintele rugăciuni...

Eu nu știu ce vorbesc ei. Eu știu ce știe biserica mea, care propovăduiește credință, iubire de frate între oameni și mângâiere... Eu cred, iubii creștini, că nu s'a încuibat răul în această comună, cum, cu durere o spun, se face în alte sate. Iubiților mei, vreau să vă spun, să țineți la sărbători. *Să țineți nu (?) ca aceștia din vecin...* și să țineți la credința Voastră și Dumnezeu va face ca să se stârpească zăbania.

Mare este obrăznicia lor, că în fața mea, care sunt păstorul sufletesc al credincioșilor din Ardeal, să și arate ura pe față. Aceasta este înfățișarea acestor suflete negre, cari nu pot să se ridice din patimi. Bun e Domnul și se va stărpi **buruiana aceasta**. Precum am biruit în alte vremuri de a-ne ridica din *mocirlă*, acum încă nu ne vom opinti înzădar. *Dumnezeu îi osândește, El va fi judecătorul acestor purtători de necuviință și obrăznicie.***)*

Nu e altă scăpare, decât să mă întorc la cuvântul meu de pace****) Iubirea să Vă fie caldă

*) Cele 2 biserici românești din Șoimuș sunt, ca în atâtea alte părți, în nemijlocită vecinătate

N. R.

**) „Clopoțelul“ îl trăgeau cei „întorși pe urmele strămoșilor“ cari, strânsi din nou aproape cu toții în jurul altarului propriu, au ținut să arate, că alături de marele clopot al ortodoxiei se mai poate trage în România și „clopoțelul“ bisericii noastre.

N. R.

***) Acestea sunt vorbe. În realitate Neodihnia Sa nu prea crede în pedeapsa lui Dumnezeu, fiindcă afirmative a dispus să se pornească acțiune judecătorească contra celorce trăgându-și clopotul bisericii lor, fi ar conturbat, vezi Doamne, predica „înfrățitoare“ a I. Preasfinției Sale. Va păți însă și cu această pără o nouă rușine, mai mare chiar decât cea inscenată în jurul misiunilor noastre din Jucul românesc.

N. R.

****) Minunată pace!

N. R.

numele Domnului Isus și întru Duhul Dumnezeului nostru, adecă spiritul Sfânt (I. Cor. 6, 11), și iarăși: »Că dragostea lui Dumnezeu s'au vărsat întru inimile noastre prin Duhul sfânt, carele s'a dat nouă« (Romani 5, 5). *El dă puterea de a cârmui biserica:* »Luați dar aminte de voi și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v'a pus pe voi episcopi, ca să pașteți biserica lui Dumnezeu, care o a câștigat cu sângele său« (Fapt. Apost. 20, 28). *El este cheazăria moștenirii noastre veșnice, a vederii și posesiunii lui Dumnezeu:* »Și crezând v'ați însemnat cu Duhul făgăduinții cel sfânt, carele este arvuna moștenirii noastre« (Efes. 1, 13, 14)...

Iată, iubii fii, cine este și ce lucrează așa de minunat Sfântul Spirit în lumea sufletelor, în lumea suprafirească a harului, în sânul bisericii lui Hristos. Cu adevărat, deci, dela Dânsul vine toată darea cea bună și tot darul deplinit. Ce se spune în »Impărate ceresc?« »Vistierul bună-tăților și dătorul de viață«. Da! Prin el viează toate. Din el izvoresc râurile harului, adăpând toată zidirea spre rodire de viață. *Biserica fără de dânsul n'ar putea ființa.* El este doară vântul și puterea motrice, cu ajutorul cărora naia bisericii lui Hristos, provăzută cu catarguri, vântrele, cârmaci și marinari, atinge toate porturile lumii, și îmbarcând pe toți fii lui Dumnezeu, îi duce spre portul vieții de veci. De aceea doară a trebuit să scoboare Spiritul Sfânt asupra Apostolilor ca o suflare silnică ca de vifor, spre a vădi, că El este puterea motrice, propulsivă, a bisericii lui Isus Hristos, că prin el mișcă și viează toate.

și atrăgătoare, pentruca să-i cucerească (bietul neodihnit! N. C.) din șoaptele acelor, cari nu-i învață să pășească pe calea cinstei.***) Veneam dealungul Palestinei cu mai mulți preoți. Am fost de am vizitat sf. mormânt și toate locurile pe unde a trecut Mântuitorul și de acolo am făcut rugăciuni către Domnul și iată (!N. C.) rugăciunea noastră a fost acultată. Mare va fi bucuria, când duhul sfânt îi va lumina...

Săptămâna politică.

Căderea guvernului Averescu a produs în toată țara o sinceră bucurie, care a luat proporțiile unei adevărate sărbători naționale. Iar faptul acesta este o hotărâtoare dovadă, că afară de pușinii intelectuali, cari au ajuns să se poată înfrupta din oala cu carne, guvernul n'a avut prietini nici la început, și n'a reușit să și-i facă nici în cursul celor 14 luni cât a stat la putere.

— Nici ceice au înțeles să sprijinească guvernul până a fost în viață, nu sunt însă aplicați să fie îngropați odată cu dânsul. *O întreagă serie de „organizații“ averescane merge* — dupăcum anunță ziarele — spre fatalul destin al completei desființări, orientându-se oamenii lor în alte direcții. Partidul poporului, care după prima cădere dela guvern a generalului a ajuns în halul pe care îl știm, se poate socoti prin aceasta nouă cădere definitiv compromis.

— Și motivul acestei totale compromiteri nici nu este atât lipsa de popularitate, cât mai mult *nemaipomenitul jaf de miliarde*, care s'a operat în ultima săptămână din așa numitele „escedente bugetare“, menite a fi folosite numai la sfârșit de an și, evident, nu spre scopuri de maruntă procopseală a partizanilor, cum s'a făcut acum pe aproape întreagă linia, fără pic de rușine. Lucrurile acestea e vorba să se ancheteze și ceice se vor dovedi vinovați vor fi trași la răspundere.

— Cu, sau fără, aceste anchete, un lucru e sigur: *noile alegeri parlamentare* — fixate pentru Camera pe 7 Iulie, iar pentru Senat pe 10, 12 și 14 Iulie —, nu vor mai da țării poate nici de sămânță parlamentari averescani. Lupta la aceste alegeri va fi între partidul liberal și cel național-țărănist, singurele două partide cari pot să mai fie considerate ca partide de guvernământ.

— Rezultatul acestei lupte poate fi influențat puțin — mai ales la noi în Ardeal — de atitudinea ce-o vor lua partidele minoritare, dar, în mare, situația se delineară de pe acum cu *o mare majoritate în favorul partidului național-țărănist*, incontestabil cel mai popular partid al țării. Și dacă în vechiul regat liberalii încă își au organizațiile lor, cari nu i-au dat de rușine nicicând, în noile provincii preponderanța absolută este de partea dlui Iuliu Maniu.

— Lucrul acesta îl știe foarte bine și d. I. I. C. Brătianu, și de acee lucrează acum din răspuțeri pentru a încheia cu național-țărăniștii *un acord electoral*, prezintând liste comune, cari să indice de pe acum raportul de putere și care în chip firesc ar duce apoi la un guvern de cooperare a acestor două partide.

— Deoparte șansele deosebit de bune ale național-țărăniștilor, iar de altă parte împrejurarea că un atare guvern ar lipsi parlamentul de orice opoziție mai serioasă, par însă a

**) „Cinstit“ ar fi — după gândul I. Preasfinției Sale —, ca credincioșii noștri să nu se roage la altarul lor, ci să meargă cu toții și să-l asculte pe dânsul.

N. R.

nu favoriza încheierea acestui acord, și candidaturile dela Ilfov a celor doi șefi (Brătianu și Maniu) depuse deja separat pot fi socotite credem chiar ca o indicație sigură că *țara nu va fi cruțată de o luptă electorală din cele mai aprige*. Mai ales că în vederea acesteia ambele tabere au și început să mobilizeze întreg aparatul electoral.

— Așa fiind nu-i eschis, ca șeful partidului liberal — ale cărui sugestii au îndrumat, în mare parte actuala formațiune de guvern — să nu fie prea încântat de perspectivele ce îi așteaptă partidul și s'au ivit chiar svonuri, că ar pregăti *o nouă lovitură*, cerând M. Sale Regelui să-i treacă puterea încă înainte de alegeri, spre a le putea prezida așa cum știe că ar fi spre „binele țării“. Svoul acesta este destul de plauzibil, dar după cele întâmplare nu ne vine să credem ca el ar mai putea să devină o realitate. O trântire, așa peste noapte, a guvernului, pe care tot liberalii l-au adus la viață și în care și-au asigurat toată preponderanța, ar face apoi în adevăr din noile alegeri o luptă pe viață, pe moarte, ceace nu credem să poată intra în intențiile M. Sale Regelui.

Știri mărunte

Boala M. Sale Regelui. Doctorii Hartmann, Reaugaud, Sluys, veniți anume din străinătate, împreună cu specialiștii din țară au dat la 7 Iunie c. următorul buletin referitor la boala M. Sale Regelui, care se găsește tot în vilegiatura dela Scrobiște: »Starea locală nu s'a înrăutățit. Starea generală, care a fost foarte rea în urma gripei, deși s'a îmbunătățit, nu este încă complet satisfăcătoare«.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Reprezentanta parohială a parohiei noastre Ludoș (Jud. Sibiu) aduce și pe această cale cele mai călduroase mulțumite următorilor binefăcători ai bisericii lor sărace și deosebit de avizate la ajutor din afară: 1. Biserica din Doștat (un potir și 1000 Lei, cu cari s'a într'aurit). 2. Dr. Pompiliu Simonetti adv. Sibiu 1000 Lei. 3. D. Trifan și fiii, croitor, Sibiu, 500 lei. — Fie, ca pilda frumoasă a acestora să îndemne și pe alții, cât mai mulți, la ajutoare similare!

Locale. Dumineca viitoare, a tuturor sfinților, va predica în catedrală Reverendul *Traian Lincariu*, arhivar la oficiul arhidiecezan.

— Focul, spre norocire neînsemnat, ce s'a iscat Sâmbăta trecută în laboratorul de chimie a liceului de fete, a ridicat pe întâiul plan *chestia pompierilor noștri*, care nu mai poate fi lăsată în halul caracterizat prin ruperea roților pompei de apă în drum spre locul sinistrului. Dispoziția puțin serioasă de a doua zi, că în toate curțile să fie pe viitor »câte un vas cu apă«, n'are s'ajute prea mult într'un caz de adevărat incendiu, dacă utilajul pompierilor nu va fi pus în stare de perfectă și imediată funcționare. Dările comunale ce se încassează în acest scop sunt destul de însemnate, dar dacă n'ar fi suficiente, vor trebui inomis majorate. N'ar strica apoi, ca instituttele noastre să fie provăzute și ele cu aparate de stins, spre a preîntimpina și pe această cale o eventuală catastrofă.

— Subprefectul județului nostru, d. Dr. Ioan Zileriș a fost numit de noul guvern *prefect delegat* pe tot timpul alegerilor.

— Săptămâna trecută, în 3 și 4 Iunie, o echipă a *Teatrului Național din Cluj*, a dat la noi două reprezentații foarte reușite. S'au jucat comediile de moravuri sociale: »Amicii falși« și »Eroul«. Insuflețirea cu care au fost aplaudați artiștii dovedește, că jocul lor a fost la înălțimea

bucăților alese. Pagubă, că trupa sosind pe neașteptate — fusese anunțată pe 12 — publicul nu a putut fi avizat din vreme și nu a putut participa în numărul, în care ar fi fost de dorit.

In amintirea profesorului Gh. Bilașcu. Un cerc de prieteni a inițiat de curând la Cluj o colecție publică pentru eternizarea regretatului profesor Gh. Bilașcu prin ridicarea unui bust. Cititorii noștri știu, că acest fost profesor al universității din Cluj a lăsat bisericii noastre o frumoasă fundație, așa că sprijinirea inițiativei clujene ni-se impune și din acest punct de vedere.

Dela Academie. In lipsa dlui V. Părvan, secretarul general bolnav, raportul general asupra ultimei gestiuni l-a prezentat în sesiunea generală, a 60-a, din acest an d. Ion Bianu, administratorul general al Academiei. Constatările raportului nu sunt din cele mai mângâitoare și lipsa de solitudine a guvernului față de această înaltă instituție culturală poate s'o aducă în situația profund umilitoare de-a trebui să-și închidă biblioteca. Și asta într'un timp, când escendentele bugetare de aproape 3 miliarde sunt literalmente jăfuite în chipul cel mai nerușinat.

— In locul defunctului Dr. V. Babeș s'a ales membru activ d. prof. D. Voinov, specialist în ale biologiei, iar ca membru corespondent la secția istorică a întrat d. gen. Radu Rosetti. Contra alegerii dlui Liviu Rebreanu la secția literară s'a ridicat d. N. Iorga, excepționând purtarea acestuia din timpul războiului.

— Premiile naționale de câte 100,000 Lei s'au conferit anul acesta dlui Ion Agârbiceanu (cel pentru proză) și dlui Cincinat Pavelescu (cel pentru poezie).

Aviatorul Chamberlain a bătut recordul lui Lindbergh. Pe drumul deschis de Lindbergh a sosit Marția trecută un al doilea aeroplan peste Oceanul atlantic, care, aducând 2 persoane (pe aviatorii americani Chamberlain și Lewin) și efectuând un sbor de aproape 1000 klm. mai lung decât acela al lui Lindbergh, a bătut recordul acestuia. Chamberlain și soțul a aterisit pe pământul Germaniei, unde a fost primit cu onoruri adevărat împărătești. Camera de comerț din Brooklyn a predat soției lui un cek de 15,000 dolari, premiul fixat pentru trecerea Oceanului.

Din ororile mexicane. Gazetele anunță o nouă ispravă a calăilor președintelui Calles din Mexico. Un preot aflat, contrar dispozițiilor cunoscute ale satrapului mexican, binecuvântând o căsătorie a fost executat pe un loc din partea organelor de control ale președintelui. L-au executat însă nu numai pe preot, dar și pe mire și pe mireasă, împreună cu toți nuntașii.

Mulțumită publică. Curatorul bisericii unite din Oarba mulțumește din inimă păr. Ioan Belu și soției sale Lucreția Natea pentru 5000 Lei, prețul amvonului din biserică cea nouă, socrilor săi Iosif Natea și Maria Vlaș pentru clopotul donat de dânzii bisericii noastre în preț de 13,000 Lei, precum și următorilor cari au ținut să concurgă cu obolul lor la înzestrarea bisericii: Alexandrina Bălaș 1000 Lei, Maria Negruț 1000, Victoria Sand 500, Ioan Deac 500, Maria Moldovan și Samfora Pop 500, Artimon Roiban 800, Anica Debecan 550, Saveta Moldovan și Maria Roiban 500, Mihail Chirila 400, N. N. 400, vâd. Rachila Moldovan 400, N. N. 120, Ana Moldovan 130, Maria Roiban I. Petru 155, Anica Natea 155, Anica Vidrăsan 155, Samfira Natea 155, N. N. 100, Vița Moldovan 100, Ana Rus 100, Ana Dereban 100, vâd. Susana Sand I. Art. 60, Maria Natea I. Dioniziu 60, Nastasia Chirilă 50, Lucreția Sand 100, Anica Todea 260, Ana Natea 100, Saveta Roiban 110, Doni Belean 100, Viorica Cătană 250, Raveca Cantor 100, Bara Moldovan 100, Ioan Roiban 100 și Petrea Vicului 100 Lei. — Petru Bălaș președinte. Ioan Pop, curator primar.

† **Lucreția Brătfălean n. Duma.** soția preotului nostru Virgil Brătfălean din Frunzeni (arhidieceză), s'a stins la 8 Iunie c. în anul abia 29 al vieții și 13 al căsătoriei sale. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

P. Ercea. Ideea nu e rea, dar trebuie realizată în taină și cu toată discrețiunea cerută de împrejurări. Nu putem deci publica „propunerea“ trimisă și credem că nu e bine să o publicăm nici în alt loc.

„Țara Noastră“. București. Comentariile ce le faceți în nrul Dv. dela 29 Maiu, pe marginea serbărilor dela Blaj, nu prea acopere înțelesul adevărat al acelor serbări. Primirea, pe care Blajul a făcut-o atunci dlui Goga, a fost o primire care intra în obiceiurile de ori-când ale Blajului, de a primi adecă în chipul cel mai cinstit și cu toate onorurile cuvenite, pe un reprezentant al puterii, dar care n'a însemnat o închinare în fața idealului politic, căruia i-s'a înclinat fostul ministru de interne. A fost deci o greșeală credința acelor cari socoteau că „Blajul bisericii unite n'ar mai putea fi cetatea unui anual pelerinaj de înfrățire“, dar nu mai puțin greșită este și părerea de a socoti această „Infrățire“ drept o aprobare a uneia sau a alteia dintre politicile de partid. În jurul urnelor de vot n'au fost nici odată „prea mulți canonici, în vestmânt sacerdotal“, iar „Unirea“ n'a sprijinit prea apăsător bucatăria politică a unui singur partid, ci a dus totdeauna — dupăcum va face-o și în viitor — o luptă de principii, căutând să sprijinească aceea grupare politică, de pe urma căreia putea și poate să spereze mai mult bine pe seama bisericii noastre.

M. Sibiu. Că Sibiu oficial ar pregăti o nouă participare la cutare congres mondial a protestantismului, se prea poate. N'ar strica însă, să puneți sub ochii marilor congresiști dela Dvoastră următoarele aprecieri juste ale dlui Nae Ionescu dela „Cuvântul“ (nr. 754 c): „E de ajuns, ca o cucoană să simtă necesitatea unor relațiuni internaționale, sau ca un domn să dorească o călătorie în străinătate — pentru acoperirea căreia cekul de origine protestantă n'a lipsit încă niciodată, — pentru ca „biserică ortodoxă română“ să fie reprezentată — cu competența, siguranța și demnitatea pe cari le cunoaștem — în toate congresele suspecte, pătate de prezența impură a „interconfesionalistilor“. Sistemul trebuie să înceteze... Așa ar fi cuminte, dar Stockholmul și Geneva îi chiamă. Iar cekul pare a fi iarăși la dispoziție.

Dr. M. Orăștie. Transpunând șirele Dv. dlui A. C. Albinus, acesta Vă mulțumește pentru măgulitoarele aprecieri și promite a se ocupa de lucrările ce iați indicat pentru aprofundarea chestiunii atât de actuale a pacifismului creștin.

O. Măierște. Am primit suma de Lei 160. Aceasta sumă s'a repartizat pe parohiile din tract, cari acum toate au abonamentul achitat până la 31 XII 1927. — Vă mulțumim.

Oficiul parohial. Grădiște. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Iara. Am primit 400 Lei. Achitat până la finea anului curent.

D. Cuhea. Am primit 330 Lei. Din această sumă 150 Lei am predat C. C.

G. Șiria. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

M. Mofitul-mie. Am primit abonamentul pe 6 luni, anul curent.

S. Sardonul-mare. Am primit 240. Achitat până la 31 XII 1926.

P. Lozna-mare. Vă avizăm că am primit abonamentul pe 1926.

Dr. Gh. Lugoș. Vă avizăm, că am primit suma de Lei 200.

F. Glod. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

C. Nădlac. Confirmăm primirea sumei de Lei 200. Oficiul parohial. Cugir. Am primit suma de 200 Lei.

Dr. C. Oleott Ave (America). Am primit 500 Lei. A. Ghetea. Abonamentul pe 1926 l-am primit.

S. Răvășel. Am primit abonamentul pe 1927.

C. Mesteacău. Am primit suma de 200 Lei.

Parohia română unită, Telciu

Licitare

Curatorul bisericii gr.-catolice din Telciu, jud. Năsăud, publică, pe ziua de 26 Iunie c. la orele 2 după masă, licitare minuendă pentru transformarea edificiului fostei școli confesionale în casă parohială.

Intreprinzătorii doritori de a executa

aceste lucrări, se invită prin aceasta a lua parte la actul licitării. Planul și devizul de spese se pot vedea la Oficiul parohial din loc.

Valoarea după deviz a acestor lucrări este de 200,000 Lei. Se cere o garanță de 5% din valoarea devizului în bani, sau în efecte garantate de stat.

Curatorul bisericii își rezervă dreptul de a alege dintre toți reflectanții pe celce îi va conveni mai bine.

Telciu, la 3 Iunie 1927.

Curatorul bisericii.

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, desp. Blaj

Nr. 40/1927.

Convocare

Membrii despărțământului Blaj al «Astrei», precum și toți sprijinitorii străduințelor culturale ai acestui așezământ de lumină, se invită prin aceasta la adunarea ordinară anuală, care se va ținea Duminecă, în 26 Iunie c. orele 14, în comuna Roșia de Secaș.

In program, după deschidere: Rapoartele obișnuite ale comitetului și censurarea lor, eventuale propuneri, conferențe pentru popor, expoziție de copii, concurs de jocuri, cântări și port național, cu premii în bani, medalii și diplome.

Blaj, din ședința comitetului ținută la 29 Maiu 1927.

Prof. Ștefan Roșian Prof. Augustin Popa
președinte. secretar.

SALON DE MODĂ
PAUL VESZELY
Calea Avram Iancu, Blaj

Efectuește în mod estetic și cu material puțin tot felul de lucrări în branșa croitoriei de dame.

Pardisic pentru eleve dela 300— 500 Lei
" " " 500—1000 "

Transformări din vechiu 25% majorare de preț.

Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până nu se va convinge de prețurile mele.

Se găsesc tot aiei 2 camere, bucătărie și cămară de inchiriat.

(270) 10—12

NICOLAE POPP, stabilit în Târgu-Mureș, Str. Avram Iancu 47, execută orice lucrări de pictură bisericească

(60) 8-13

Moto: „Cumpărarea pianelor trebuie să se bazeze pe încredere“.

Cea mai mare GARANȚĂ servește numele excelent al firmei

I. T R I S K A

cu o activitate de 58 ani, ca unica și cea mai mare magazină de branșă în Ardeal.

Reprezentanța generală a mărcii mondială F. ÖRSTNER
Cluj, Str. Șaguna 14. Telefon 419.